

A.

Mødet den 21. Marts 1933.

Fraværende: Leonhard Hansen, J. Perregaard og J. P. N. Siig.

1. (J. Nr. 444—1932). Forslag til Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter i 1933—34.

Borgermesteren aabnede Forhandlingerne og oplyste, at Budgettet balancerede med 19.721604 Kr. 32 Øre. Taleren skulde iøvrigt ikke komme nærmere ind paa Budgettet, idet det var overladt til de to Grupperes Ordførere at forelægge dette. Efter at Udvalgenes Budgetter var samlet, viste det sig, at der var en Stigning fra i Fjor paa 547000 Kr., og dertil kom senere forskellige Arbejder til 81000 Kr., saa den virkelige Stigning var 628000 Kr. Budgetudvalget var enigt om, at paa Grund af de vanskelige Tider maatte man søge at faa denne Stigning bragt ned, og ved Forhandling med Udvalgene var det lykkedes at faa en Nedgang paa 591000 Kr., saa den virkelige Stigning fra i Fjor i Ligning paa personlig Kommuneskat var 37000 Kr. eller omtrent det samme som sidste Aar. Maaske vilde man fra borgerlig Side hævde, at det havde været muligt at komme endnu længere ned, idet der maatte regnes med en mindre Skatteindtægt og allsaa en Stigning i Skatteprocenten, men forhaabentlig

vilde denne alligevel kunne holdes indenfor rimelige Grænser. Det var rigtigt, at man i det kommende Aar havde Grund til at vise Sparsommelighed, for der vilde sikkert blive Vanskeligheder paa Grund af den store Arbejdsløshed. Man havde i flere Aar regnet med et Overskud paa Budgetterne og f. Eks. forrige Aar haft 600000 Kr.; men det sidste Aar vilde give et Underskud paa ca. 1 Mill. Kr. Selvfølgelig kunde et enkelt Aars Underskud ikke nævneværdigt skade en Kommune som Aarhus, men paa den anden Side maatte man være klar over, at det ikke kunde fortsættes igennem flere Aar. Paa et Omraade vilde Taleren dog nødig være med til at spare, nemlig hvor det gjaldt Fremskaffelse af Arbejde; her maatte Kommunen gaa i Spidsen og faa saa meget Arbejde i Gang, som der kunde skaffes Penge til for derved at aflaste Arbejdsløsheden. Taleren vilde hermed give Ordet til Ordførerne.

K. M o u s t e n udtalte, at det ikke denne Gang var lykkedes at blive helt enige om det Budget, der forelaa. Ved Velvilje fra Udvalgenes Side var det bragt ned paa omtrent det samme som i Fjor, men fra konservativ Side havde man ønsket at faa det endnu længere ned, hvilket Flertallet dog ikke kunde gaa med til. Fra borgerlig Side bebrejdedes det især, at der skulde ske saa store Henlæggelser i et Aar, hvor Kommunen var ude for større Vanskeligheder end maaske nogen Sinde før. Selvfølgelig var det store Beløb, der var opført som Henlæggelser, særlig under Belysningsvæsenet, men ved de Forhandlinger, der var ført med de sagkyndige, blev det anført, at disse Penge for saa vidt var beslaglagt; det var ikke Penge, der skulde sættes i Sparekassen og gemmes til senere, saa havde Forholdet været

lidt anderledes. Flertallet kunde af den Grund ikke gaa med til at nedsætte disse Beløb. Der var nævnt, at indeværende Aar vilde give et Under-skud paa 1 Mill. Kr., og det slog vist næppe til; derfor maatte man ogsaa være varsom med at faa det ny Budget for langt ned. Iøvrigt skulde Taleren ikke komme dybt ind paa Budgettet, som jo var meddelt i Bladene og var kendt af alle Medlemmerne. Budgettet laa meget nær op ad sidste Aars; en af de største Stigninger fandtes paa Forsørgelsesvæsenets Konto, hvor Merudgiften var 136000 Kr., men det var for saa vidt ventet, og Stigningen faldt særlig paa de Poster, som man ikke var Herre over, saaledes som Refusion til fremmede Kommuner og Udgifter i Henhold til sociale Love. Ogsaa Tilskud til Kontingent til Arbejdsløshedskasser havde maattet forhøjes betydeligt, og om Budgettet kunde holde, kom an paa, hvorledes Arbejdssituationen vilde blive samt paa den ny Sociallov, der vilde komme. Skolevæsenet havde en Merudgift paa 11000 Kr. til Trods for en Besparelse i Lønninger paa 8000 Kr., men Bidraget til Skolefonden var 5000 Kr. højere, og desuden var der en mindre Indtægt paa Grund af Nedlæggelse af Forskolen paa Marselisborg. Politiets Konto var steget med 56000 Kr. paa Grund af Udvidelsen af Politistyrken, og Ministeriet havde jo nægtet at gaa med til et højere Tilskud fra Havnen. Paa Hospitalerne havde man i flere Aar kunnet sætte Udgifterne ned paa Grund af Prisfald paa Livsfornödenhederne; det var nu standset, og hvis Budgettet skulde have været lagt i Dag, var man maaske ikke kommet saa langt ned. Kontoen for Marselisborg Hospital havde maattet forhøjes paa Grund af Overenskomsten med Militæret, hvorefter der skulde indrettes en

Pavillon til Sygehus for dette, men samtidig vilde det i nogen Grad forbedre Forholdene paa Kommunehospitalet. Desuden var der overført en Post paa 30000 Kr. fra Sundhedsvæsenets til Hospitalernes Konto, hvorved der formelt blev en Stigning, men i Virkeligheden en Besparelse. Brolægningsvæsenet havde en mindre Udgift paa 11000 Kr., men det betød ikke, at der i Aar vilde blive mindre Arbejde, idet man ventede at faa det store Arbejde med Ringgaden sat i Gang. Paa Kontoen for den offentlige Renlighed var der en betydelig Nedgang, fordi en Del her var ført under Konto VII; men man var ikke i Øjeblikket rigtig klar over, hvorledes det vilde stille sig med Udgiften til Renovation, naar den ny Forbrændingsanstalt kom i Brug. Afdrag paa Gæld var betydelig mindre end i Fjor, men det var egentlig kun en Omposterings, idet en Del heraf var opført under Belysningsvæsenet. Der vilde vel i det kommende Aar blive en Del Byggearbejder. Til Kommunehospitalets Udvidelse havde man 1 Mill. Kr., men hvis man skulde fortsætte dermed, maatte der optages Laan, og det samme gjaldt, saafremt der skal bygges en ny Skole; men hvorledes Laanemarkedet vilde blive, vidste man jo ikke. Med disse Bemærkninger vilde Taleren paa Flertallets Vegne anbefale Budgettet til Vedtagelse.

J. C h r. M ø l l e r erklærede, at da Budgetudvalget paabegyndte Arbejdet med Budgettet, som dengang viste en Stigning fra sidste Aar paa 547000 Kr., var alle besjælet af den Tanke, at det maatte bringes ned, særlig fordi man vidste, at Indtægterne i Aar vilde svinge noget, og tillige fordi der vilde komme ekstra Statsskatter. Det var senere oplyst, at der paa Statens Budget var et Underskud paa 50 Mill. Kr., saa man maatte

være klar over, at der vilde blive betydelige Ekstraskatter i det kommende Aar. Der maatte altsaa gøres noget for ikke at faa Kommunens Skatteprocent for højt op, og indtil det sidste arbejdedes der paa at naa til Enighed om Budgettet. Flertallet vilde nu maaske sige, at det var Mindretallet, som gjorde Vanskeligheder; Taleren vilde dog hævde, at Flertallet kunde have vist lidt mere god Vilje, men da Udvalgets Repræsentanter havde deltaget i det sidste Gruppemøde, var Velvilligheden borte. Forhaabentlig vilde det dog lykkes mellem 1. og 2. Behandling at komme lidt længere ned, idet man nok fik lidt at vide om, hvor meget Skatteindtægten havde svigtet, og man næppe vilde være glad ved at faa en alt for høj Skatteprocent. I flere større Kommuner som Randers, Aalborg og Vejle havde man arbejdet stærkt paa at holde Skatteprocenten nede, f. Eks. ved at gøre Brug af tidligere Reserver, spare paa Brolægningen o. s. v., og i København var man gaaet til en Forhøjelse af Lys, Gas og Sporvejstakster for at faa Balance. De samme Bestræbelser var imidlertid ikke sket i Aarhus; det syntes, som om man her ikke rigtig havde forstaaet, hvor skadeligt det er med en høj Skatteprocent. Aarhus behøvede slet ikke at tage sine Reserver, men kunde blot undlade en Del af de store Henlæggelser, der var foreslaaet. Paa Vandværkets Konto var hensat 50000 Kr. til Fornyelse, hvilket selvfølgelig ikke var noget stort Beløb; men til Belysningsvæsenets Administrationsbygning, hvor man i Forvejen havde hensat 200000 Kr., foresloges der i Aar 115000 Kr. Det var en Bygning, der skulde staa i en meget lang Aarrække, og som der overhovedet ikke endnu var begyndt paa, men alligevel skulde den

betales kontant; en saadan Administration kunde man næppe finde andetsteds i Danmark. 500000 Kr. til Elektricitetsværkets Fornyelsesfond var et meget stort Beløb; det var ganske vist sagt fra Borgmesterens Side, at disse Penge vilde blive brugt, idet der skulde købes en ny Turbine til Forsyning af en Del af Jylland med Elektricitet, men deraf fulgte ikke, at saadanne Udvidelser skal betales kontant. Der kunde paavises flere Steder ved dette Budget, hvor der kunde spares, men det betød ikke saa meget; derimod kunde man nøjes med et mindre Beløb til den nævnte Fond. Der var ligeledes foreslaaet 170000 Kr. til Gasværkets Fornyelsesfond, skønt man havde et helt nyt Gasværk; her blev sagt, at der skulde en ny Ledning til Vesterbro, som vilde koste 140000 Kr.; men en saadan Udgift behøvede heller ikke at afholdes paa et enkelt Aars Budget. Der var maaske ikke noget at sige til de store Henlæggelser, hvis Kommunen havde Raad dertil, men Skatteyderne vilde sikkert mene, at man kunde spare lidt her i et Aar som dette, og der skete ikke noget ved f. Eks. at spare 3—400000 Kr. paa disse Poster. Derfor agtede Mindretallet ogsaa ved 2. Behandling at stille Ændringsforslag herom. Nu vilde Borgmesteren maaske sige, at Værkerne har ydet et stort Tilskud til Kommunekassen; men man maatte ikke glemme, at Værkerne ikke er en selvvejende Institution, men tilhører Kommunen, og det var derfor naturligt, at de giver et Overskud til Kommunen. Den kommunale Badeanstalt var ogsaa en Bygning, der skulde staa gennem en Arrække; det meste heraf var betalt af Belysningsvæsenets Overskud, men man kunde ogsaa nok her afdrage Resten gennem 10—15 Aar. Men det vilde Flertallet ikke; Bygningen skulde betales

kontant, uanset hvorledes det gik med Skatten; men Aarhus burde ikke paa dette Omraade konkurrere med Byer som Horsens, Esbjerg og Nakskov. Det var ogsaa gjort gældende, at Kulpriserne vilde stige paa Grund af Kronesænkningen; men i saa Fald var det naturligt at forhøje Prisen paa Gas og Elektricitet i samme Forhold; saaledes gjorde andre Byer. Hvad de øvrige Budgetter angik havde Taleren haabet, at der kunde spares 50000 Kr. paa Sygehusenes Budget, for det havde i flere Aar haltet Overskud paa 50—90000 Kr. Nogle vilde maaske finde det rigtigt at lægge Budgettet saa rigeligt, og det kunde i nogen Grad forsvares, hvis Kommunen havde Raad dertil, men det var ikke Tilfældet i et Aar som dette. Mindretallet havde indtrængende henstillet til Udvalgets Formand at gaa med til en Nedsættelse, men fik et rent Afslag. Angaaende Forsørgelsesvæsenet og Hjælpekassen var der jo ofte talt om disse Udgifter. Hjælpekassen var ikke styret efter Loven, selv om Socialministeren havde godkendt Administrationen. Her var ydet Hjælp til alt muligt, Husleje, Lys, Gas, Tøj, Kontingent o. s. v. Bestyrelsen havde før udtalt, at Hjælpekassen var suveræn, og det var rigtigt indenfor en vis Grænse, men Kommunen var den bevilgende Myndighed, og f. Eks. i Odense havde den sagt Stop, og Hjælpekassen maatte bøje sig derfor. Men her var Byraadets Flertal altid villigt til at bevilge alt, hvad Hjælpekassen krævede. I det sidste Aar var Udgifterne hertil 3 Gange større end i Odense; tilmed havde ingen Kommune sat saa meget Arbejde i Gang som Aarhus, men det syntes ikke at nytte noget som helst, intet kunde aflaste Udgifterne til Hjælpekassen og Forsørgelsesvæsenet. Nu stod man overfor en Del store nye

Vejarbejder, og det skulde ikke undre, om man indforskrev Folk fra andre Byer hertil; det burde være en absolut Betingelse, at saadant Arbejde kun blev givet til Folk, der var forsørgelsesberettiget i Aarhus, for man skulde nødig vedblive at faa Byen til at vokse ved Indflytning af Folk, der skal leve af Understøttelse. Det var før sagt, at Danmark var det Land, der ofrede mest af alle til sociale Udgifter; det var blevet bekræftet af Soaialminister Steincke, og Taleren var egentlig ked af at Leonbard Hansen ikke var til Stede, for der var næppe Tvivl om, at Aarhus var den By i Danmark, som betalte forholdsvis mest i Understøttelse, saa paa det Omraade kunde den altsaa siges at have Verdensry. Hr. Leonhard Hansen havde været i høj Grad medvirkende til dette; han havde altid sagt: Hvad der skal til, det skal til! Paa det Omraade skal der ikke spares! Man kunde selvfølgelig sige, at saa længe der er nogen, der kan betale Skat, er der ingen Grund til at spare. Men der var jo ogsaa nogle Socialdemokrater, der betalte Skat, og det var ikke givet, at de alle delte hans Mening. Det var ofte sagt, at Aarhus Kommune var administreret godt, og man havde undertiden villet give en enkelt Mand Æren derfor. Men der hørte ikke nogen særlig Indsigt eller Dygtighed til at opnaa en god Status, naar man hvert Aar kunde paa-ligne $\frac{1}{2}$ —1 Mill. Kr. mere i Skat, end der var nødvendigt, og dette Overskud blev aldrig overført til næste Aars Regnskab, men gik ind i Byens Kasse. Under saadanne Forhold behøvedes der ingen Heksemester for at skaffe en god Balance. Flertallet havde ofte sagt, at det var et udmærket Styre, og mange var sikkert enig med dem deri, i hvert Fald de Folk, der skal leve af Under-

støttelse, og f. Eks. 7000 Familier, der understøttes af Hjælpekassen, betød maaske 14000 Stemmer til Partiet foruden 4000 enlige Personer. Naar der kunde ydes en Understøttelse paa indtil 40 Kr. om Ugen, og Arbejdslønnen ofte kun var 44 Kr. om Ugen, vilde det medføre farlige Konsekvenser. — Et daarligt Aktiv var Kommunens Ejendomme, og selv om nogle af disse var bygget i en dyr Tid, maatte de kunne administreres noget billigere. Taleren kunde ikke som Hr. Moustén anbefale Budgettet i den nuværende Skikkelse. Fra borgerlig Side vilde der som nævnt blive stillet Ændringsforslag, og det kom saa an paa, hvor meget Hensyn Flertallet vilde tage dertil, men Taleren vilde udtale Haabet om, at det skal lykkes at komme til Enighed, og havde ligeledes i Udvalget gjort sit yderste derfor. Det var for Tiden umuligt at laane Penge i Udlandet, og Aarhus Kommune havde i Virkeligheden ikke likvid Kapital, saa Forholdene saa ikke godt ud.

P. P e t e r s e n vilde takke Budgetudvalget for de Bestræbelser, man havde gjort for at faa Budgettet ned, og det vilde være udmærket, hvis det kun drejede sig om den nævnte Stigning paa 37000 Kr. Men samtidig vidste man, at Skatteevnen har svigtet, og man regnede med 7—8 %, hvilket vilde influere ikke saa lidt paa Skatteprocenten. Under disse Omstændigheder kunde Flertallet godt have taget lidt mere Hensyn, og f. Eks. Belysningsvæsenet, hvor der opførtes 7—800000 Kr. til Fornyelser, kunde have nøjedes med 2—300000 Kr. mindre, uden at der skete noget som helst derved. Taleren vilde meget understrege, at en saadan Nedsættelse ikke betød mindre Arbejde, og der behøvedes ikke af den

Grund at afskediges en eneste Mand, saa det vilde ikke bevirke nogen større Arbejdsløshed. Naar man saa paa, hvad der var gjort i mange andre Kommuner for at holde Budgettet nede, var det beklageligt, at der ikke kunde gøres noget lignende i Aarhus. Der blev sagt, at ved en yderligere Nedsækering kunde Budgettet ikke holde, og det var maaske rigtigt; men Taleren saa ikke nogen Ulykke i, at der i et enkelt Kriseaar som det indeværende blev et Underskud paa 1 Mill. Kr. eller mere, det kunde Kommunen godt bære uden at faa nogen daarlig Status. Det var derimod en Ulykke for en Kommune at faa en altfor høj Skatteprocent, og selv om Aarhus ikke var blandt de allerhøjeste, vilde Taleren sige, at de Kommuner, som laa højest her, befandt sig ilde derved og gjorde alt, hvad der kunde gøres for at komme ned. Aarhus ønskede jo altid at være i Spidsen, men man burde ikke stræbe efter at komme i Spidsen m. H. t. høj Skatteprocent. Taleren haabede ogsaa, at man ved 2. Behandling vil se lidt mere velvilligt paa Sagen og søge at faa Budgettet lidt ned; det vilde blive hilst med Glæde i hvert Fald blandt Byens Næringsdrivende, for der var Skatter nok i Forvejen.

Jens Nielsen fandt det naturligt, naar man drøfter Kommunens Budget, at man da heftede sig ved de største Udgiftsposter, f. Eks. Hjelpekassen. Hvis man saa blot nøjedes med at pege derpaa, men det gjorde man ikke; det var Gang paa Gang fra borgerlig Side i Byraadet sagt, at Hjelpekassen styredes ganske ulovligt, at Bestyrelsen blot øser Penge ud og er lige glad med, hvordan der styres, blot den faar de Penge, den kræver. Hjelpekassens Bestyrelse var jo afskaaret fra at værges sig mod disse Angreb. Taleren havde

haft den Ære at sidde i Hjælpekassens Ledelse gennem flere Aar og vilde tage Afstand fra disse Udtalelser. Man maatte vente, at der i en Krisetid som denne, der faktisk havde været i flere Aar, maatte ske en Stigning i Hjælpekassens Udgifter; Hjælpekassen var det Sted, hvor alle først henvendte sig, naar de var kommet i Trang, og gerne vilde undgaa Fattigvæsenet. Det var lettere at kritisere paa Afstand end at staa midt i Arbejdet og blive stillet overfor de Folk, der var i Trang, saa var det ikke let at sige nej, og det var heller ikke forsvarligt, naar Trangen var begrundet; men hvis det ikke var Tilfældet, havde de paagældende ikke faaet nogen Hjælp. Man maatte ikke glemme, at Arbejdsløsheden var steget med 50 %, og det blev altid sagt, at det kun var Arbejdere, Lønarbejdere, der fik Hjælp; men det var en fuldkommen Fejltagelse. Man havde faaet en meget stor Gruppe Folk, som ikke før havde været nødt til at søge Hjælp, nemlig mindre Næringsdrivende, Handelsrejsende, smaa Haandværkere o. lign., og den Gruppe var steget med 85 %. Det var Folk, for hvem det var en Pine at skulle gaa til Hjælpekassen, og ofte havde de først sat alle deres Ejendele paa Laanekontor, idet de mente, de skulde faa en Chance for at tjene noget; men Krisen havde slaaet dem ned, og de havde ingen andre Steder at henvende sig for at kunne friste Livet. Det var ofte Folk, som man ikke havde tænkt skulde komme saa langt ned, og de selv heller ikke. Man kunde ikke staa i en Forsamling som denne og sige, at Hjælpen ydes ganske i Flæng; det var at vildlede Byens Befolkning; for Sandheden var, at den paagældendes Forhold først blev nøje undersøgt, og hvis der skete mindste Forandring i deres Vilkaar i Retning af Fortje-

nesten, blev det straks fradraget i Understøttelsen. I Aarhus Stiftstidende var der ogsaa før Byraadsvalget opstillet et Regnestykke over den Hjælp, der blev ydet af Hjælpekassen, men det maatte reduceres betydeligt. Man havde ofte sammenlignet Aarhus med Odense; men her glemte man det store Arbejde, der foregaar indenfor Velgørenheden i Odense, som i høj Grad aflaster Hjælpekassen. Odense var den By i Danmark, hvor Velgørenhedsarbejdet dreves i størst Udstrækning; det var saa stort, at det dækkede Halvdelen af Hjælpekassens Udgifter, og derfor var det for letkøbt saaledes at stille Odense frem som Forbillede for Aarhus. Det var ogsaa sagt i Aarhus Byraad, at Hjælpekassen stod med aabne Arme overfor Folk, som kommer ude fra Landet, men det var ikke rigtigt. Hjælpekassen havde en Opholdsbestemmelse paa 6 Maaneder, før der kunde ydes Hjælp, og saa maatte vedkommende tilmed have Udsigt til at faa noget Arbejde, ellers blev de afvist. Fabrikant Møllers Bemærkning om de 14000 Stemmer fra Folk, der fik Hjælp, var noget, man kunde staa og sige, men som hverken kunde underbygges eller bekræftes, og det havde næppe noget med Virkeligheden at gøre. Naar man valgte Borgere til at administrere Hjælpekassen, gjaldt det for dem, enten de var Konservative eller Socialdemokrater, at hjælpe, hvor der er begrundet Trang, det var sket i Aarhus Hjælpekasse, og de Folk, som havde med Administrationen at gøre og udførte et meget stort og uegennyttigt Arbejde, var ikke tjent med at faa en saadan Omtale i Aarhus Byraad. Hjælpekassens Administration var lige saa sund og forsvarlig, som dengang Hr. Holst-Knudsen sad i dens Bestyrelse.

B o r g m e s t e r e n vidste ikke, om Randers eller andre Byer havde haft skjulte Reserver liggende, som der ikke var Brug for, men saaledes var Forholdet ikke i Aarhus; Belysningsvæsenets Reserver var ikke et Beløb, der skulde sættes i Sparekassen, men Penge, der skulde bruges til forskellige Udvidelser. Det vilde næppe heller være heldigt som i Aalborg at stryge Udgiften til Brolægning et Aar. For Københavns Vedkommende havde man overført forskellige opsparede Reserver og holdt igen ved forskellige Arbejder samt forhøjet Prisen paa Lys, Gas og Sporvejskørsel, men det havde man vist fortrudt. Af Aarhus Kommunes sidste Laan blev der til Vandværket afsat 250000 Kr., men disse Penge blev ikke brugt; de ret store Udvidelser var afholdt af Driften, og man regnede med at kunne klare det med de 50000 Kr. Hvis man fortsatte med Henlæggelsespolitikken, kunde man maaske naa til en Reduktion af Værkernes Priser, og det kunde maaske blive paakrævet, hvis man skulde vedblive at levere Strøm til de store industrielle Virksomheder. Naar Belysningsvæsenet havde opsparet 800000 Kr. til Badeanstalten, var der næppe noget at sige til, at der opføres 50000 Kr. paa Budgettet; ligeledes havde man fremskaffet Laan til en Forbrændingsanstalt, som ogsaa amortiseredes af Værkerne. Hertil skulde bruges i Renter og Afdrag 300000 Kr., som tages af Fonden, og naar dertil kom Understation og forskellige andre Ting, var der faktisk ditponeret over Fondens Midler. Endelig maatte der regnes med en Merudgift paa 120000 Kr. til Indkøb af Kul efter Kronens Sænkning, og det Beløb skulde muligvis ogsaa afholdes af Fonden. Fra borgerlig Side krævedes der for at skaffe Enighed en Ned-

sættelse paa 200000 Kr., og Budgetudvalget havde undersøgt Muligheden herfor ved Forhandling i Gruppen om Udvalgenes Budgetter, hvilket jo var naturligt, og man naaede altsaa ned til en Merudgift paa 37000 Kr. Men paa et vist Tidspunkt kunde man være blevet enige, hvis blot de 37000 Kr. kunde udgaa, og naar det var Tilfældet, var Fabrikant Møllers Kritik lidt ved Siden af, for 37000 Kr. var kun en Draabe i Havet og kunde næppe mærkes paa Skatteprocenten. Forøvrigt blev der fra alle Kommunens Værker overført 1340000 Kr. til Kommunens Kasse, og mere kunde næppe med Rimelighed forlanges for at holde Skatteprocenten nede. Aarhus Kommune var sundt styret og kunde nok taale Sammenligning med andre Kommuner paa dette Omraade.

J. R. Fanger vilde til Borgmesterens Bemærkning om de 37000 Kr. sige, at det ganske vist blev nævnt i den borgerlige Gruppe, men nogen Enighed derom var der i hvert Fald ikke; det kunde maaske siges som Forhandlingsgrundlag, men ellers var det meningsløst i et Aar som dette at forhøje Skatten med 1—2 0/0, naar der var saa mange Ekstraskatter i Forvejen. Værkernes Værdi var anslaaet til 20 Mill. Kr., og der skulde naturligvis en Afskrivning til, men samtidig forøgede man Aktiverne med 600000 Kr., og det kunde man nok undlade i et Kriseaar som det nuværende og derved slippe for en Forhøjelse af Skatteprocenten. Det var en daarlig Politik at jage de velhavende Borgere fra Byen, ligeledes Pensionister o. lign., og i Stedet for maaske trække Folk til, som skal understøttes; det skete maaske for at bevare Flertallet, men det var ikke nogen Fordel for Byen, og under disse Forhold kunde Taleren

ikke stemme for et Budget, der vilde bevirke en Forhøjelse af Skatteprocenten.

J. C h r. M ø l l e r syntes ikke, Hr. Jens Nielsens Forsvar for Hjælpekassen var særlig godt. Det var fremført uden at blive modsagt, at Understøttelserne i Aarhus var større end i nogen anden Kommune, op til 40 Kr. om Ugen, og Jens Nielsen var i høj Grad medansvarlig for denne Udvikling. Naar han talte om det uegennyttige Arbejde, saa havde Taleren aldrig ved Udvalgsmøder o. lign. været med til at nyde noget uden selv at betale det, men det havde fundet Sted ved Hjælpekassen og var blevet misbilliget af Socialministeriet. Hvor meget der skulde til for at faa Understøttelse af Hjælpekassen vidste Taleren ikke, men for manges Vedkommende syntes det at gaa meget let. Men Pengene var jo brugt, saa det var der ikke noget at gøre ved. Taleren antog, at den omtalte Reserve i Randers var af samme Beskaffenhed som i Aarhus, idet der var opført 900000 Kr. til Udvidelse af Belysningsvæsenet, men de blev strøget, og det hjalp jo foreløbig til at faa Budgettet bragt ned. Taleren vilde fastholde, at der ogsaa i Aarhus kunde spares noget paa de store Henlæggelser, hvis der var god Vilje dertil. Det var rigtigt, at der skulde laanes Penge til Hospitalsudvidelsen og en eventuel ny Skole, men hvorledes Laanemarkedet blev, maatte Tiden vise. Det var ikke helt forsvarligt, at Udgiften til Forbrændingsanstalten skal afbetales i Løbet af 7 Aar; f. Eks. paa Frederiksberg havde man laant hertil med en meget længere Afdragstid; det var en Bygning, der skulde staa i mange Aar, og det samme gjaldt Badeanstalten. Det var rigtigt, at man fra borgerlig Side krævede en Nedgang paa 200000 Kr. for at naa til Enighed, men da det

ikke lykkedes, havde Taleren til sidst paa egen Haand tilbudt at tiltræde Fvrslaget, hvis de sidste 37000 Kr. udgik. Der var ikke megen Stemning derfor i Gruppen, selv om det maaske alligevel var gaaet igennem, men nu forelaa den Situation ikke længere. Taleren haabede stadig, at det skulde blive muligt at opnaa mere ved 2. Behandling.

K. M o u s t e n indrømmede, at naar Aarhus Kommune havde en forholdsvis god Status, havde det været medvirkende, at Bndgetterne var lagt nogenlunde rigeligt, og det burde man ogsaa fortsætte med, selv om det naturligvis var kedeligt at faa en Stigning af Skatteprocenten. Der var dog et Omraade, hvor man havde glemt at foretage Henlæggelser, nemlig m. H. t. Pensionskassen. For nogle Aar siden havde man her en Beholdning paa 400000 Kr., men nu var den 0. Der var i flere Aar sat 80000 Kr. paa Budgettet her til, men man vilde nok her komme op paa 200000 Kr. Hvis man gennem Aarene havde lagt 4 % til, havde man nu haft en solid Pensionsfond; men det var altsaa ikke sket, saa det var ikke paa alle Omraader, der kunde tales om store Henlæggelser.

J e n s N i e l s e n vidste ikke rigtig, hvad Fabrikant Møller mente med Talerens Ansvar for Hjælpekassens Administration. Bestyrelsen havde været enig om det Princip, at de daarligst stillede blev hjulpne, og de, der var bedre stillede, fik kun Hjælp i Forhold til deres Trang. Angaaende Husleje var det givet, at en Mand, som fik 28 Kr. om Ugen i Understøttelse, ikke kunde betale 50 Kr. pr. Maaned i Husleje uden at faa nogen Hjælp, men det kunde ikke kaldes store og flotte Understøttelser, der ydes. Beklædning havde Hjælpe-

kassen ikke haft noget at gøre med undtagen i alleryderste Tilfælde, og at der senere var kommet en Lov om Understøttelse til Beklædning laa udenfor Hjælpekassens Omraade.

Borgmesteren pegede paa, at selv om der var udbetalt mange Penge gennem Hjælpekassen og Forsørgelsesvæsenet, maatte man ikke glemme, at det har været et Kriseaar med en ganske ekstraordinær Arbejdsløshed. Nu stod man overfor en ny Sociallovgivning, der vilde ændre Administrationen, og forhaabentlig kom man saa ind paa mere ensartede Forhold i de forskellige Kommuner, saa Folk blev afskaaret fra at rende fra et Sted til et andet i Haab om højere Understøttelse. — Taleren sluttede hermed 1. Behandling af Budgettet og meddelte, at eventuelle Ændringsforslag maatte indgives inden førstkommende Fredag Kl. 12, og 2. Behandling vilde da finde Sted Torsdag den 30. Marts.

Budgettet overgik til 2. Behandling.

2. (J. Nr. 52—1932). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende en Ændring af Grænserne for Universitetsgrunden.

Fra Universitetsbestyrelsen forelaa følgende Skrivelse:

»Bestyrelsen for Universitetsundervisningen tillader sig herved at meddele Byraadet, at man fra Ny Carlsbergfondets Direktion har modtaget Tilsagn om Bevilling til Anlæg af Universitetsparken efter den af Havearkitekt C. Th. Sørensen i sin Tid udkastede Plan.

Tilskudet udbetales med 15000 Kr. i Fondets indeværende Regnskabsaar ($\frac{1}{10}$ 1932— $\frac{30}{9}$ 1933) og 5000 Kr. i hvert af de 2 næste Regnskabsaar. — Det er en Forudsætning for Ny Carlsbergfondets Tilskud, at Havearkitekt

C. Th. Sørensen knyttes til Planens Gennemførelse. — Jeg vedlægger en med Havearkitekt C. Th. Sørensen truffet Aftale herom i Afskrift.

Da dette Tilskud fra Ny Carlsbergfondet forudsætter, at Parken anlægges som anvist paa den Plan, der var udstillet paa Udstillingen »Det nye Aarhus« i København, tillader Bestyrelsen sig herved ærbødigt at andrage Byraadet om, at det ved hoslagte Gavebrev af ^{31/10} 1929 til Universitetsundervisningen i Jylland skænkede Areal mærket A, B, C, D, E, F, G maa blive ændret overensstemmende med den Plan, som nu er udarbejdet af Stadsingeniøren og Stadsgartneren i Forening«.

Fra Udvalget forelaa følgende Indstilling:

»I Anledning af det fra Universitetsundervisningen i Jylland fremsendte Andragende af 17. d. M. om en Ændring af Universitetsarealet i Overensstemmelse med de af Arkitekten og Gartnerne udarbejdede Planer, hvorved Parken faar Hovedretning Nord—Syd i Stedet for Øst—Vest skal Udvalget bemærke, at det Areal, Kommunen derved afgiver, er lavtliggende og kuperet og faktisk kun egnet til Park, eventuelt Villabebyggelse, medens det Areal, Kommunen til Gengæld faar tilbage ved Lange-landsgade, er højtliggende og plant. De to Arealer fremgaar af medfølgende farvelagte Plan, hvorpaa baade den nuværende og den foreslaaede Grænse er afmærket med rødt.

Det foreslaas derfor at give Gavebrevet en Paategning om, at Arealet ændres i Overensstemmelse med de paa vedlagte Plan med grønne Linier afmærkede Grænser, dog at der tages følgende foreløbige Forbehold:

1. Grænsen mod Nord fastsættes dog først, naar Binggaden er endelig fastlagt paa dette Sted.
2. Det Areal, der optages af Barakkerne, kan først faas til Disposition efter Byraadets nærmere Bestemmelse.«

B o r g m e s t e r e n anbefalede Indstillingen.
Indstillingen vedtoges.
